

Socialstyrelsen

Remissvar: Reviderade föreskrifter och allmänna råd om läkarnas specialiseringstjänstgöring – inklusive målbeskrivningar

Vårdföretagarna, som är en arbetsgivar- och branschorganisation för privata vård- och omsorgsgivare, vill härmed avlämna följande remissvar. Vi avgränsar vårt svar till att kommentera konsekvenserna av förslagen för de privata vårdgivarna.

Socialstyrelsen konstaterar att de reviderade föreskrifterna får konsekvenser för vårdgivarna och myndigheten gör en uppskattning av kostnaderna för de privata vårdgivarna. Vårdföretagarna anser att det inte är möjligt att göra så exakta beräkningar av kostnaderna som Socialstyrelsen har gjort i sin konsekvensutredning i tabell 2. Det riskerar att bli missvisande. Vilka faktiska ekonomiska konsekvenser som de föreslagna föreskrifterna får för privata vårdgivare är helt beroende av hur landstingens respektive ersättningssystem ser ut. Eftersom varje landsting självständigt formar sina ersättningssystem för sjukvården kommer variationen vara stor.

Kostnaderna förknippade med en specialiseringstjänstgöring varierar dessutom inom flera specialiteter under utbildningens gång. Även det är ett skäl att ifrågasätta så exakta beräkningar av kostnaderna. Det är också viktigt att förstå att för en liten aktör kan nya kostnader få stora konsekvenser.

Vårdföretagarna anser att det är av central betydelse att landstingen ersätter vårdgivarna, inte bara för att producera vård, utan också för utbildningsuppdraget. Utbildningsersättningen måste följa principerna för ersättningen för vårduppdraget i respektive landsting.

Landstingen måste som huvudmän ta ett samlat ansvar för planeringen och genomförande av specialiseringstjänstgöringen, så att den omfattar behoven hos såväl den offentligt drivna som den privat drivna vården. Vårdföretagarna får signaler från medlemsföretag om att de inte fått ST-läkare, trots välfungerande verksamhet och anmält intresse, och att landsting alltför ofta ensidigt fördelar ST i den offentligt drivna verksamheten. Motsvarande bild framkommer i Läkarförbundets kartläggning (2012) av läkarbemanningen och kompetensförsörjning i primärvården, där de kunde se tendenser till att privata vårdgivare inte behandlades konkurrensneutralt när det gäller ST-tjänster och att privata vårdgivare i primärvården inte används till sin fulla potential när det gäller utbildning av läkare.

Som framgår av Socialstyrelsens konsekvensbeskrivning brister den offentliga statistiken när det gäller den privat drivna sjukvården i Sverige. I Vårdföretagarna, som är en bransch- och arbetsgivarorganisation, samlas många av de privata vårdgivarna, men inte alla. Bland våra medlemsföretag finns såväl småföretag som större privata vårdgivare. De små vårdföretagen, med färre än tio anställda, dominerar stort.

Vårdföretagarna genomförde hösten 2013 en enkätundersökning bland våra medlemmar som bedriver sjukvård om deras kvalitets- och patientsäkerhetsarbete. I undersökningen ställde vi även frågor om i vilken utsträckning medlemsföretaget hade utbildningsuppdrag för vårdens professioner.

Svarsfrekvensen på enkäten bland medlemmarna var 42 procent. Eftersom svarsfrekvensen i undersökningen är relativt låg vill vi vara försiktiga med att dra långtgående slutsatser. Bland de företag som har svarat kan vi dock se att våra medlemsföretag bidrar till professionens ständiga utveckling. Drygt 70 procent av de svarande medlemsföretagen har utbildningsuppdrag för någon eller några av sjukvårdens professioner.

Förutsättningarna för ett litet och ett större vårdföretag att bidra i läkarnas specialiseringstjänstgöring skiljer sig naturligtvis åt. Det återspeglar sig också i statistiken i vår undersökning:

Antal anställda i företaget	Andel medlemsföretag som bidrar i ST-utbildningen
0-9	22 %
10-49	54 %
50 anställda eller fler	76 %

Av de svarande företagen som bedriver primärvård uppger drygt hälften, 54 procent, att de har ST-läkare. Bland de medlemsföretag i specialistvården som svarat uppger 41 procent att de deltar i utbildningen av ST-läkare.

Avslutningsvis vill vi betona att de privata vårdgivarna är en del i den offentligt finansierade sjukvården och en partner i hälso- och sjukvårdens utveckling. Det innebär att de privata vårdgivarna har en viktig roll i kompetensförsörjningen av ST-läkare och andra professioner i sjukvården. Det är därför viktigt att staten och landstingen som huvudmän skapar rimliga förutsättningar för de privata vårdgivarna att bidra.

Vårdföretagarna ser slutligen behov av en ökad nationell styrning och samordning när det gäller kompetensförsörjningen av läkare och andra professioner i sjukvården.

Vårdföretagarna
Karin Liljeblad
Näringspolitisk expert